No. 1242 Zaterdag 19 October 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 18 October.

RAPPORT

VAN DE

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Wij zullen nu overgaan tot de mededeeling der bezwaren van de Kamer van Koophandel en Nijverheid tegen sommige Ontwerpen, en waar noodig die bezwaren in 't kort bespreken.

„Volgens den „Vergelijkenden staat van de vermoedelijke uitkomsten der ontworpen herziening" wordt voor het eiland Curaçao de opbrengst van het invoerrecht, tegenwoordig ad *f.* 86494. —, bij invoering van het onderhavig ontwerp op *f.* 112350.— geraamd, zoodat dus de vermoedelijke vermeerdering *f.* 25856 — of ongeveer 30 % bedraagt.

Deze meerdere den handel van dit eiland opgelegde last moet dienen als een gedeeltelijke compensatie voor de verlaging der

grondbelasting.

Deze Kamer is het in de meeste gevallen in beginsel eens met de bil- [illegible] veranderingen.

Zoo vindt zij de thans geheven belasting op grondeigendommen ad 1% van de waarde zeker te hoog. De verlaging van deze belasting komt haar aanbevelenswaardig voor. Maar om hetzelfde motief, welk de Commissie van 1881 daarvan afhield, namelijk omdat een belasting, waaraan de bevolking gewoon is geraakt, in den regel minder zwaar drukt dan een nieuwe belasting of een verhooging der bestaande belastingen, kan de Kamer de *verlaging tot op de helft* niet billijken, welke verlaging trouwens volgens het gedane voorstel niet alle grondeigendommen, althans niet de

ongebouwde

ten goede zal komen.

De schattingscommissies ingesteld onder vigueur van de bestaande verordening hebben namelijk als regel aangenomen de onroerende goederen te schatten op een waarde overeenkomende met ongeveer de marktwaarde bij de bepaling waarvan de opbrengst, ofschoon uit den aard der zaak een belangrijke factor, toch niet den doorslag geeft. Bij de waardebepaling laat men ook andere factoren gelden, waaronder vooral de onderlinge verhouding van vraag en aanbod. Waar nu deze verhouding zooals op Curaçao allerongunstigst is, namelijk veel aanbod bij weinig vraag, drukt deze omstandigheid in groote mate op de hoegrootheid der marktwaarde.

De weinige vraag naar grondeigendommen is o. a. een gevolg van de onzekerheid omtrent de toekomst, zoodat de geldbelegging in vaste goederen geschuwd wordt uit vrees, dat deze niet gerealiseerd zullen kunnen worden als de kapitalen tot andere doeleinden vereischt worden, redden waarom beschikbare kapitalen in den regel den weg naar het buitenland zoeken.

Onder de thans bestaande omstandigheden is de bewering alleszins gegrond, dat de normale opbrengst der plantages, berekend volgens de bepalingen der voorgestelde grondbelastingverordening, een grooter gedeelte van de werkelijke realiseerbare waarde dier plantages uitmaakt dan aangeduid wordt door de verhouding 1: 16.

Het kan in het midden worden gelaten, dat vele plantages bij aankoop hunne tegenwoordige eigenaren veel meer hebben gekost dan de marktwaarde, waarop zij thans getaxeerd moeten worden, zoodat de opbrengst voor deze eigenaren niet zoo voordeelig is als het er wel den schijn van heeft, terwijl bovendien de meeste dier plantages bezwaard zijn met hypotheken in vele gevallen tot een grootere som dan de tegenwoordige belaste waarde, zoodat een groot gedeelte van de opbrengst den hypotheekhouder als rente toevloeit.

Het zal gebeuren, dat o. a. een plantage, waarvan de belastbare waarde thans f 25000.— bedraagt en waarvoor dus tegenwoordig f 250.— aan grondbelasting wordt geheven, volgens de bepalingen der voorgestelde ontwerp-verordening bij een opbrengst van

$$f\,4000.— \text{ met } \frac{16\times4000}{2\times100} = f\,320.— \text{ zal}$$

worden belast.

Wordt die ontwerp-verordening aangenomen, dan zullen dus de meeste plantages niet minder en in menig geval zelfs meer dan thans aan grondbelasting moeten opbrengen."

Dit bezwaar is zoo gewichtig, dat het de nieuwe grondbelasting geheel en al veroordeelt. Het lag ongetwijfeld in de bedoeling van den Ontwerper vooral de plantages, de ongebouwde eigendommen, van de zwaar drukkende grondbelasting te ontheffen en daarvoor in de plaats te stellen een nieuwe grondbelasting, die zoo matig zou drukken, dat het bijna niet gevoeld zou worden, zoodat de groote landbouw weder met voordeel zou kunnen worden gedreven en een weinig winst afwerpen. Deze nieuwe belasting had ten doel, nu de handel aan het kwijnen sloeg, door den landbouw althans een weinig eigen bestaan te schenken aan onze kolonie. En wat zal nu het gevolg zijn der voorgestelde, zoogenaamde *verlaging* der grondbelasting ?

„Dat de meeste plantages niet minder en in menig geval meer dan thans aan grondbelasting moeten opbrengen."

Wanneer men een weinig nadenkt zullen juist die plantages waar de landbouw wordt uitgeoefend onder de nieuwe grondbelasting even zwaar, of soms nog zwaarder gedrukt worden dan tegenwoordig. De plantages, waarop zoo goed als geen landbouw wordt uitgeoefend en meer als „villa met tuin" aan de gegoede burgerij worden verhuurd of door de rijkeren als heerenhuis bewoond, zullen minder druk ondervinden.

De rentevoet werd wel verlaagd, maar door de nieuwe wijze van schatting de waarde verhoogd.

Het nieuwe ontwerp gaat dus recht in tegen de richting van het tegenwoordig Koloniaal Bestuur in het algemeen en komt geheel en al in strijd met den geest en de bedoeling der geheele reorganisatie der belastingen in het bijzonder.

Erger kan het wel niet. De gemaakte moeilijkheid mag dus niet door het Koloniaal Bestuur onbesproken blijven, maar dient zoo mogelijk, geheel bevredigend te worden opgelost, of, zoo de berekeningen, door de Kamer van Koophandel en Nijverheid alleszins juist blijken, zal er wel geen andere uitweg bestaan dan in de algemeene omwerking van het Ontwerp.

De Kamer gaat nu over tot een tweede moeilijkheid tegen de voorgestelde grondbelasting, voor zooverre daar ook onder vallen

de gebouwde grondeigendommen.

„Is van ongebouwde grondeigendommen de marktwaarde niet altijd gelijk aan de opbrengstwaarde, aangezien de marktwaarde zich regelt naar de algemeene economische toestanden, terwijl de opbrengstwaarde gevonden wordt door kapitaliseering van de jaarlijksche opbrengst, welke niet afhangt van — (op Curaçao) geen bijzonderen invloed uitoefent op — den algemeenen stand van zaken, met gebouwde grondeigendommen is het anders gesteld. De opbrengst hiervan is de huur, welke, al naar gelang van de econmische toestanden, hooger of lager is, dus van dezelfde factoren afhangt als de marktwaarde van het goed.

Ten aanzien van gebouwde grondeigendommen wordt dan ook bij een verlaging van den belastingvoet op ½ % — om het even of de marktwaarde dan wel de opbrengstwaarde tot grondslag genomen wordt — de beoogde vermindering verwezenlijkt en zulks te meer, aangezien bij de bepaling van de opbrengstwaarde als factor van vermenigvuldiging een lager cijfer, 12½, dan voor ongebouwde grondeigendommen, 16, wordt gesteld.

Weliswaar zal bijgevolg de grondbelasting minder opbrengen dan thans, maar in de praktijk zal het blijken *dat de vermindering niet zoo aanzienlijk is als door het Bestuur verwacht wordt, zoodat het te zoeken aequivalent naar evenredigheid ook minder zal kunnen zijn."*

Wij twijfelen niet in het minst aan het gewicht van dit bezwaar, constateeren alleen, dat het steunt op het practisch gevoel der Kamer en eerst in de toekomst ten volle blijken zal. Zoude het niet mogelijk wezen, ook dit bezwaar wat duidelijker te formuleeren en scherper te bewijzen?

In ieder geval mag er zeker wel rekening mede gehouden worden, dat der zaken kundige Kamer van Koophandel van gevoelen is, dat de nieuwe grondbelasting ook op de gebouwde grondeigendommen zwaarder drukken zal dan in de bedoeling lag van den Ontwerper.

Dit bezwaar noopt derhalve ook tot nadere omwerking van het Ontwerp.

„Ook met de afschaffing van de onder allerlei benamingen geheven

scheepsongelden.

is de Kamer het principieel eens, daar zulks volkomen past in het stelsel, dat zij voor dit eiland het geschiktst acht, namelijk vrijverklaring van de haven.

Terwijl echter thans de handel in het algemeen hier tengevolge van een samenloop van omstandigheden aan het kwijnen is en een verhooging van het invoerrecht zeker noodlottig blijken zal, is het bekend, dat juist de zeilvaart na het opheffen van belemmerende bepalingen in Venezuela en Columbia een in de laatste jaren ongekenden bloei bereikt heeft en thans een van de weinige takken van handel is, die voordeel afwerpen.

De bewering, voorkomende in de Memorie van Toelichting van de ontwerp-verordening No. 1. alsof die scheepsongelden zwaar zouden drukken op de zeilvaart, die tegenover de groote veranderingen in het wereldverkeer zich *met moeite staande houdt*, heeft de Kamer dan ook bevreemd.

Overigens is met de afschaffing van bedoelde scheepsongelden voor het eiland Curaçao een bedrag van slechts f 3407.— gemoeid. Bedraagt namelijk volgens den Vergelijkenden staat van de vermoedelijke uitkomsten der ontworpen herziening de totale opbrengst van de af te schaffen lichten bakengelden en haven- en veiligheidsrechten f 7892.—, daarentegen worden de loodsgelden verhoogd met een bedrag geraamd op f 4485.

Terzake van scheepsongelden zal de koloniale kas dus per slot van rekening een bedrag ad f 3407.— derven en zulks tengevolge van de vermindering van belastingen waarvan de druk minder zwaar is dan die van een verhoogd invoerrecht zal blijken.

Bovendien beteekent de voorgestelde wijziging weliswaar voor zeilschepen en booten niet tot een der lijnen, die Curaçao geregeld aandoen, behoorende, een vermindering van te betalen rechten, doch voor *de geregelde* stoomvaartlijnen, die thans reeds vrijgesteld zijn van licht- en bakengelden en haven- en veiligheidsrechten, daarentegen wegens de verhoogde loodsgelden *een verzwaring van lasten*, dus een vermindering van de aantrekkingskracht van Curaçao voor deze geregelde lijnen."

Geen zwaarder ramp zou Curaçao kunnen treffen, dan wanneer het grootendeels werd af gesneden van het algemeene wereldverkeer door dat er door middel der stoomvaart geen geregelde communicatie meer zou bestaan met de buitenwereld. Alleen de groote stoombooten brengen ons eiland in verbinding met het buitenland. Nemen de voornaamste lijnen ons eiland niet meer op in haar vaarplan, dan zal de transitohandel, de eigenlijke handel van Curaçao, totaal onmogelijk worden en de zeilvaart geen reden meer hebben van bestaan. De groote bloei der zeilvaart ontstond, omdat de groote schepen niet kunnen binnendringen in het zandige meer van Maracaibo en dus de hulp van zeilschepen moesten inroepen om vracht van die haven, te kunnen innemen. Vooral nu in den laatsten tijd, er veel vraag gekomen is naar hout en mangrovebast is de zeilvaart van Curaçao naar Maracaibo bijzonder levendig.

De ontwerper heeft met de afschaffing der scheepsongelden deze zeilvaart willen bevoordeelen, maar wanneer het equivalent voor deze afschaffing zal verhaald worden op de stoomvaart, zullen de stoombooten niet meer geregeld onze haven aandoen, de agenten der voornaamste stoomvaartlijnen waarschuwden er ook voor, zoodat de zeilschepen haar vracht niet meer geregeld kwijt raken en derhalve ook hun reizen verminderen.

Stoomvaart, zoowel als zeilvaart, zullen dus, geheel tegen de bedoeling van den Ontwerper, geknakt worden, alle handel op Curaçao dientengevolge geheel en al stil staan.

Dit bezwaar van de Kamer van Koophandel en Nijverheid tegen de afschaffing der scheepsongelden, zooals dit thans door het Bestuur werd voorgesteld, is van het grootste gewicht en wordt nog verzwaard, nu ook de Agenten der stoomvaartlijnen verklaard hebben hetzelfde treurige gevolg van deze maatregel te verwachten: het meermalen wegblijven der stoombooten, vermindering van de zeilvaart, stagnatie van den handel en het vreemdelingenverkeer.

En toch is het onze bescheiden meening, dat bij de reorganisatie der

belastingen noodzakelijk de afschaffing der scheepsongelden behoort en de algeheele vrijdom voor de zeilvaart.

Maar met dien verstande, dat het equivalent NIET verhaald worde op de stoombooten.

Op welke 'wijze moeten die paar duizend gulden dan worden verkregen? Het zal niet noodig wezen, dat geld te zoeken door een nieuwe belasting, maar als van zelf zullen die paar duizend gulden binnenvloeien door de geheel natuurlijk te verwachten meerdere opbrengst der invoerrechten, als noodzakelijk gevolg der uitbreiding en verlevendiging van de zeilvaart.

Het koloniaal Bestuur is overtuigd, dat afschaffing van scheepsongelden, en het geheel en al vrijstellen der zeilvaart krachtig mede zal werken tot economische ontwikkeling onzer kolonie.

In principe is de Kamer van Koophandel en Nijverheid het hiermede ook volkomen eens. Alleen gaat zij niet mede met de gevolgtrekking, dat het noodzakelijk is het equivalent voor die afschaffing te zoeken in verhooging der loodsgelden voor de stoombooten.

Zou het nu niet uitvoerbaar wezen die afschaffing der scheepsongelden en het vrijstellen der zeilschepen te behouden, zonder dat het noodig is de stoomvaart te bemoeilijken?

Zal ook niet door uitbreiding en verlevendiging der zeilvaart, die vrachten halen kan van nog meerdere havens in den ontrek welke niet door de stoombooten worden aangedaan, de stoomvaart zelve door het aanbrengen van grootere vrachten gebaat worden en voordeel behalen?

En zullen dan ook niet als natuurlijk gevolg van deze verlevendiging van stoom- en zeilvaart en handel de invoerrechten aanmerkelijk stijgen, zoodat die meerdere opbrengst als van zelf is aangewezen als equivalent voor de afschaffing der scheepsongelden?

Door afschaffing der scheepsongelden zal de zeilvaart krachtiger bloeien, de stoomvaart meer vracht ontvangen, de Curaçaosche handel weder opleven, reden waarom wij vurig hopen, dat die afschaffing door den Kolonialen Raad worde goedgekeurd.

EEN REDELIJKE KLACHT.

In *De Vrijmoedige* van 17 October komt een ontzettend lang artikel voor, waarin wij worden aangevallen over het stuk voorkomend in ons blad van 28 Sept., getiteld „Een redelijke klacht."

Wij stelden daarin het Bestuur de vraag, of het practisch en billijk is van de arme lui in de buitendistricten, voor de huur van gouvernementsgronden, achterstallige pachtpenningen op te vorderen van soms *acht* tot *tien* jaren her.

Uit die vraag, die wij hier nogmaals zouden willen herhalen en ontkennend beantwoorden, distilleert nu de redactie van *De Vrijmoedige* — of liever de inzender, want aan den eigenaardig gebrekkigen stijl zien wij duidelijk, dat het stuk van *iemand anders* dan van den redacteur dier courant is — dat wij het volk, als 't ware zouden aanzetten om geen belasting meer te betalen.

Is het mogelijk iemands woorden dermate te verdraaien?

Is er geen hemelsbreed onderscheid tusschen het geregeld invorderen der verschuldigde pachtsom—wat natuurlijk een ieder goedkeurt — en het opeischen van achterstallige huur, die volgens ons Wetboek al lang verjaard is?

Een verdere weerlegging van het stuk achten wij overbodig. Een ieder, die niet *per se* iedere handeling van het Bestuur wil verdedigen, zal voelen, dat wij gelijk hebben.

Als duidelijke bevestiging en illustratie van hetgeen wij vroeger schreven diene het volgende staatje, overgenomen uit het Koloniaal Verslag 1907 L § 4 DOMEINEN:

„Op de achterstallige huurpenningen, die op 1^e Januari 1906 respectievelijk beliepen

in het 2de district	ƒ 7,194.74
„ „ 3de „	ƒ 3,593.47^5
„ „ 4de „	ƒ 1,192.75
„ „ 5de „	ƒ 1,841.12^5
totaal	ƒ 13,822.09

werden gedurende dat jaar afbetaald respectievelijk de sommen van:

	ƒ 2,644.88^5
	ƒ 1,103.80^5
	ƒ 512.50
	ƒ 912.87^5
totaal	ƒ 5,174.06^5

zoodat op ultimo December 1906 de achterstand respectievelijk bedroeg:

	ƒ 4.549,85^5
	ƒ 2.489,67
	680,25
	928,25
totaal	ƒ 8.648,02$_5$

In aanmerking genomen het bedrag der afbetalingen in verhouding met het verschuldigde, dat van af het jaar 1892 tot 1905 dateert, kan de vermindering van de achterstand aanmerkelijk worden geacht."

Aan zulk een harteloos, cynisch verslag hebben wij geen woord toe te voegen, het hondsche ervan blaft een ieder tegen.

Concessie en Huurcontract
OP ARUBA.

In zijn *Memorie van Antwoord* op het Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad over het Ontwerp-Grondbelasting deelde de Gouverneur mede: „het voornemen bestaat om met degenen, die op Aruba en Bonaire gronden bij wijze van vergunning of concessie bezitten huurcontracten te sluiten."

Van dit voornemen werd Zaterdag ll. de Raad van Politie op Aruba in kennis gesteld door den Gezaghebber aldaar. Alle concessies zouden worden ingetrokken en veranderd in huurcontract.

Niet zoodra werd dit bericht bekend, of Aruba geraakte in rep en roer. Het anders zoo kalme volk gaf luide zijne ontevredenheid en misnoegen te kennen. Gronden 30, 40 jaren, sommige van de Engelsche overheersching af, dus meer dan een eeuw lang in concessie bezeten, zouden nu eenvoudig huurgronden worden en voortaan alle vastigheid missen.

Wij kunnen ons de algemeene verontwaardiging der bevolking verklaren. Zij waren tot dusverre steeds in de vaste overtuiging, dat de gronden in concessie afgestaan, zoo goed als hun eigendom waren geworden. Steeds zijn zij als eigenaren opgetreden. In het publiek, ten overstaan van een Notaris verkochten zij de gronden aan derden, die officieel als eigenaren dier gronden werden erkend. Zij konden op die gronden putten graven, boomen vellen etc. zonder daartoe, zooals huurders van gronden verplicht zijn, permissie aan te vragen. Zij konden die gronden bij erflating achterlaten aan hunne kinderen.

Ook herinnert men zich op Aruba nog wel, dat reeds meerdere malen het Gouvernement van Curaçao blijk heeft gegeven een verkeerde opvatting te huldigen omtrent de concessies van Aruba.

Die verkeerde opvatting spreekt ook nu wederom uit de woorden van den Gouverneur, dat „het Gouvernement de vergunning elk oogenblik kan intrekken", alsmede uit de gelijkstelling van de concessies op Aruba met die van Bonaire.

Uit verschillende Koloniale Verordeningen en Koninklijke Besluiten blijkt echter het tegenovergestelde, dat namelijk het Gouvernement de vergunning NIET ELK OOGENBLIK KAN INTREKKEN, en ten tweede, dat er een zeer groot verschil bestaat tusschen de concessies van Aruba en die van Bonaire.

De Heer JOHN GODDEN heeft in 1877 aan den Kolonialen Raad, een adres gericht over een dergelijke quaestie als ons op het oogenblik bezig houdt, blijkbaar werd hij voorgelicht door een uitstekend rechtsgeleerde, geheel en al doorkneed in de Curaçaosche Verordeningen.

In dat adres lezen wij: Bij het stilzwijgen dier verordening en der Algemeene Wetgeving over hetgeen onder „afstand in concessie" dient verstaan te worden, eischt het gezond regt, dat een onderzoek worde ingesteld naar hetgeen vóór de wet van 1867 No. 4 onder „afstand in Concessie" verstaan werd, daar men toch mag aannemen, dat de wetgever, door aan die benaming vast te houden, onder eene nadere definitie er van te geven, geacht moet worden den bestaanden toestand te hebben willen bestendigen, en aan den „afstand van gronden in Concessie" hetzelfde begrip en dezelfde voorwaarden te verbinden die daaraan vroeger verbonden waren"......

„De in Concessie afgestane gronden kunnen niet anders beschouwd worden, dan als een, ofschoon dan ook in zekere mate beperkt, eigendom. Door „afstand van gronden in Concessie" heeft altijd eene wettige eigendomsverkrijging plaats gehad"...

„In de publicatie van den 30sten December 1839, voorkomende in de Verzameling van Publicatiën onder No. 227, wordt voor het eerst van *Concessiebrieven van gronden op Aruba*, melding gemaakt. In hetzelfde jaar of een jaar te voren had de toenmalige Gezaghebber van Curaçao en onderhoorigheden, Baron van Raders, een reis naar Aruba gedaan, bij welke gelegenheid een deputatie van verschillende inwoners van dat Eiland, zich tot ZHEG. gewend heeft, en met het oog op de omstandigheid, dat de aanvraag van gronden toenam en daaruit conflicten zouden kunnen ontstaan, zoo er geen bewijzen van eigendom van die gronden werden uitgereikt, verzocht zij, dat ZHEG. het daarheen zou leiden, dat zulks in den vervolge zou geschieden. De Gezaghebber, de billijkheid van het verzoek inziende, beloofde in dien geest bepalingen te maken, en zoo kwam de publicatie van 1839 in het leven. Zij die vroeger gronden hadden bezeten verkregen met velen, die toen stukken gronds hadden aangevraagd, de verzochte bewijzen van Eigendom, dat is, de CONCESSIEBRIEVEN.

In die publicatie nu wordt van niets anders gesproken dan van den *afstand van gronden* en van *wettige opdragt*; afstand en wettige overdracht van gronden geeft ongetwijfeld *eigendom*, (men denke slechts aan de woorden *cederende* en *transporterende* der koop— en *opdragt*brieven vóór de invoering der nieuwe wetgeving gepasseerd) en toch worden de bewijzen van dien *eigendom Concessie*brieven genoemd, waarmede dus klaarblijkelijk *niet* bedoeld worden: brieven, waarbij concessie *voor* of *tot* iets wordt verleend, maar brieven, waarbij [illegible] afgestaan wordt. Bij deze publicatie heeft het Gouvernement zich slechts het regt op het verwhout voorbehouden.

Deze publicatie van hem, die de Concessiebrieven heeft ingevoerd, moet dus geacht worden, eene juiste bepaling van hetgeen met Concessie van gronden op Aruba bedoeld wordt, te bevatten, en deze bedoeling is duidelijk: afstand en wettelijke overdragt van gronden, dus een bepaalde eigendomsverkrijging."

Een missive van den Procureur-Generaal J. RAMAER, gericht aan den Gouverneur van Curaçao in den jare 1872, bevestigt bovenvermelde opvatting.

Door den Gouverneur om advies gevraagd, antwoordt ZEGA.:

„Hieraan voldoende, heb ik de eer te berigten, dat des Gezaghebbers gevoelen, als zou het, vooral sedert de Verordening van 8|9 Mei 1867, P. B. No. 4, ongeoorloofd zijn, dat personen, aan wie domaniale gronden op Aruba in Concessie zijn afgestaan, die gronden wederom aan anderen overdragen zonder toestemming van het Gouvernement, mij *onjuist* voorkomt, tenzij de Gezaghebber hier een overdragt in *vollen* en *vrijen* eigendom mogt bedoelen, gelijk de aanvankelijke gang zijner redenering eenigzins laat vermoeden."

.......„de zoogenaamde grondbrieven, welke uitgereikt worden aan hen, die gronden in Concessie bekomen, in verband met de bepalingen der daarin aangehaalde beschikkingen van het Koloniaal Bestuur......... toonen aan, dat er met den afstand in Concessie zoo al geen volle en vrije dan toch een *beperkt* en *voorwaardelijke* eigendomsverkrijging verbonden is; en nu kan ik niet inzien, waarom hij, die in dezen zin den eigendom van gronden heeft verkregen niet bevoegd zou zijn, om zijn eigendomsregt, onder dezelfde beperkingen en voorwaarden, waaronder hij zelf het bezit, aan anderen over te dragen, ook zonder toestemming van het Bestuur."

Ook het Koninklijk Besluit van 16 September 1841 No. 71 spreekt in denzelfden geest.

Bij dit Koninklijk Besluit wordt de Gezaghebber gemachtigd om de „noodige *overdragt* van gronden op Aruba, vroeger aldaar in *pacht* UITGEGEVEN kosteloos te doen bewerkstelligen *onder verpligting van den kant der eventueele* EIGENAREN" enz.

De publicatie van 2 Juni 1842 P. B. No. 244 krachtens voorgaand K. B. in het leven geroepen en waarin Z. HEG. overweegt „dat voor zooveel noodig als dienstig tot wering van misverstand ten aanzien *van de bereids afgestane en nu of in den vervolge* IN EIGENDOM *over te dragen* gronden op het eiland Aruba" enz. is een bewijs te meer, dat de invoerder van de Concessiebrieven met die brieven niets anders heeft bedoeld dan bewijzen van eigendom."

Dat deze opvatting van CONCESSIE de ware is blijkt verder nog uit P. B. No. 264, goedgekeurd bij K. B. dd. 22 Juni 1846 No. 79 waarin steeds van *eigenaren* en *eigendom* gesproken wordt.

„Dit klemt nog te meer als men de formulieren van de oude Concessiebrieven nagaat. In het algemeen zij opgemerkt, dat altijd, zoowel bij oude als nieuwe Concessiebrieven gesproken wordt van af te staan Een stuk gronds etc, en niet van „Concessie te verleenen *op* een stuk gronds," dus de GROND *wordt* afgestaan, maar geen concessie *op* den grond wordt verleend. De oorspronkelijke of primitiene Concessiebrieven bevatten een overdraht „*in allodialen* EIGENDOM *en bezit*" Door allodiaal eigendom wordt verstaan een vrij en onbeperkt eigendom, alleen beperkt in zooverre als bepaald bij de akte is uitgedrukt. In het Besluit bij dien Concessiebrief gevoegd leest men: Zoodat eerst door de volledige voldoening aan die bepalingen *het regt van eigendom* zal geacht worden GEHEEL aan den adressant te zijn overgegaan."

Zou het Gouvernement nu bevoegd zijn dergelijke concessies elk oogenblik in te trekken en daarvoor een huurcontract in de plaats te stellen?

(*Wordt vervolgd.*)

CORRESPONDENTIE.

Aruba.

16 Oct. 1907.

Mijnheer de Redacteur,

In *De Vrijmoedige* van 10 Oct. ll. komt de Heer L. J. M. HENRIQUEZ op tegen mijn Correspondentie, opgenomen in de *Amigoe* van 21 September dj. De Heer HENRIQUEZ laat zich in dat stuk sommige uitdrukkingen ontvallen en doet eenige insinuaties, die wij maar niet verder zullen qualificeeren. Daar zij bij beschaafde polemiek niet tehuis behooren, zullen wij er verder maar over zwijgen.

Mij tot de hoofdzaak bepalende resumeer ik, dat mijn correspondentie enkel en alleen ten doel had te laten uitkomen, dat men hier op Aruba algemeen ontevreden was, dat de Heer HENRIQUEZ de nooden van Aruba den Gouverneur voorhield en het Gouvernement verweet de belangen van Aruba niet voldoende te behartigen, op een feestavond, in een feestlokaal, waar de Gouverneur onze gast was. Hoofddoel mijner correspondentie was te laten uitkomen, dat het toen daarvoor niet de geschikte plaats, noch het geschikte oogenblik was.

Ik gaf rondborstig toe, dat de Heer HENRIQUEZ zijn klacht had kunnen uiten in een der Nieuwsbladen, of tijdens de particuliere audientie. Op den feestavond gaf dit geen pas.

Dat is de meening van geheel Aruba, gelijk de Heer HENRIQUEZ zelf bevestigt door mede te deelen, dat de Heeren in wier midden hij zich later bevond (ongeveer 30 in getal) het evenzeer afkeurden, dat hij op die plaats, op dat oogenblik had gesproken.

Deze bevestiging van den Heer HENRIQUEZ bewijst mijn goed recht er tegen op te komen, en te protesteeren, dat hij zijn klacht indiende op die plaats en op dat oogenblik, waarop hij het deed.

Alle verdere „woorden" laat ik liever onbesproken. Iedere polemiek is nu eenmaal uit den booze, hoe eer daar een eind aan gemaakt wordt, des te beter.

UW CORRESPONDENT.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Eerstdaags zal het St. Elizabeths-Gasthuis een paar merkwaardige feesten vieren. 't Is daar, zooals wij vroeger reeds mededeelden, nog nooit voorgekomen, dat eene religieuze het gouden feest harer *professie* mocht vieren.

Nu is er echter eene Eerw. Zuster, die het 50ste jaar harer religieuze *kleeding* bereikt heeft. 't Is de Eerw. Zuster MARIA PHILOMENA, (in de wereld ANNA MECHTILDA MORTELMANS). Zij werd geboren den 21 Aug. 1828 te Gruitrode (Prov. Limburg). Zij trad in de Congregatie der Zusters Franciscanessen te Breda den 5 Mei 1857 en werd met het religieuze gewaad bekleed den 8 Sept. van hetzelfde jaar. Zij werd geprofest den 2 Febr. 1859. Dewijl er echter om den hoogen leeftijd der Eerw. Zuster eenig gevaar bestaat, (ofschoon zij nog eene uitstekende gezondheid geniet), dat zij hare gouden *professie* niet bereiken zal, heeft men het plan gemaakt het gouden jubilé harer *kleeding* plechtig te vieren.

Om dezelfde redenen zal dien dag ook plechtig herdacht worden de 40 jarige professie van de Eerw. Zuster MARIA FRANCISCA (in de wereld ANITA PASCHALIA MARCHENA). Zij werd geboren op Curaçao den 17 Mei 1844, trad in de Congregatie den 26 Aug. 1865 en werd geprofest den 21 Oct. 1867. Het grootste gedeelte, 35 van de 40 jaren, van haar welbesteed religieus leven bracht zij door met de verpleging van de krankzinnigen van Montecristo.

Wij brengen beiden jubilaressen, die als verborgen bloemen nochtans den geur van Christus in hare liefdewerken verspreidden, gaarne onze hulde en hopen, dat het haar gegeven zij nog lange jaren de rust te mogen genieten, die zij door haar werkzaam leven zoozeer verdiend hebben.

Aan blijken van belangstelling en waardeering zal het haar op dien dag (21 Oct.) zeker niet ontbreken.

Havennieuws.

Van 1 — 15 October zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	19
Goeletten	21
Bijlanders	14
Totaal	54 schepen,

of weer 4 meer dan verleden jaar gedurende de eerste 2 weken van October.

* *
*

Dinsdagmiddag liep H. M. *Gelderland* onze haven binnen, na deze in den morgen van denzelfden dag voorbij te zijn gevaren in de richting van Aruba.

Wederom had er een ongeluk plaats, wat ernstige gevolgen had kunnen hebben. Toen bij het binnenvaren, op de hoogte van de werf der Heeren MADURO een vlet werd neergelaten, kwam deze, naar men zegt, te dicht bij de schroef te recht. De inzittenden zagen het gevaar en sprongen uit de boot. Een van hen, die niet zwemmen kon, werd met moeite op het droge gebracht. Hij had reeds zeer veel water ingenomen, was geheel opgezwollen, en reeds buiten kennis. Niet dan na zeer veel inspanning gelukte het hem weer bij te brengen.

Venezuela en Nederland.

Tijdens dat H. M. oorlogsschip *Gelderland* op de reede van La Guaira ten anker lag, is de Commandant, BARON VAN ASBECK, vergezeld van een zijner officieren, op audiëntie geweest bij President CASTRO. Nederlands zaakgelastigde de Heer DE REUS stelde de beide officieren aan den President voor. Allen droegen groot gala-uniform. De President ontving hen in tegenwoordigheid van zijn Echtgenoote, van den Staatssecretaris Dr. GARBIRAS GUZMAN, den Minister van Buitenlandsche Zaken Dr. J. DE PAUL en diens Echtgenoote. De audientie duurde langer dan een uur, het onderhoud was zeer hartelijk. Generaal CASTRO verheugde zich over de goede verstandhouding welke heerschte tusschen hem en de Nederlandsche Regeering en het Koloniaal Bestuur van Curaçao. De Heer DE REUS en Baron VAN ASBECK werden begiftigd met het *Borstbeeld van den Bevrijder* 3de klasse, terwijl President CASTRO twee ridderorden 4de klasse beschikbaar stelde voor 2 der Officieren van H. M. *Gelderland*.

Welkom.

De zaakgelastigde van Nederland te Caracas, de H.E.G. Heer DE REUS, is Dinsdag hier met het oorlogsschip *Gelderland* aangekomen en afgestapt in het *Hotel Americano*.

Curaçao heeft den Heer DE REUS veel te danken. Aan zijn tactvol optreden en volhardende bemoeiingen moeten wij het grootendeels toeschrijven, dat de verstandhouding tusschen Venezuela en Nederland alsmede Curaçao in den laatsten tijd veel verbeterd is, de belemmerende bepaling voor de scheepvaart weder milder gemaakt werden, consulaire agenten op Aruba en Bonaire weder zijn aangesteld en de schadevergoeding aan particulieren in principe is aangenomen.

Wij meenen de tolk te wezen van Curaçao's Burgerij, wanneer wij den HEG. Heer DE REUS voor zijn beleidvol optreden in het ijvervol behartigen der Curaçaosche belangen onzen oprechten dank brengen en ZHEG. eerbiedig welkom heeten in onze Kolonie.

Dankbetuiging.

Ter gelegenheid van de verjaring van den edelen menschenvriend SIR MOZES MONTEFIORE op Woensdag ll. heeft Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS in dank ontvangen van het Bestuur van het Montefiore-fonds de som van dertig Gld. ter verdeeling onder de arme katholieke bevolking van de stad.

Postspaarbank.

Ingebracht gedurende de maand Augustus: *f* 6,642.08, terugbetaald *f* 2,662,48, zoodat bijna *f* 4000 in die maand gespaard werd.

Ingelegd.

Willemstad	*f* 3,468.10⁵
2e distr. Curaçao	71.80
3e „ „	30.30
4e „ „	5.
5e „ „	98.72
Bonaire	
Kralendijk	337.65
Rincon	3.50
Aruba	811.40⁵
St. Martin	257.50
St. Eustatius	137.47
Saba	1,420.63

Er werden 167 nieuwe boekjes afgegeven.

Verdronken.

Woensdagavond verdronk in het Waaigat een zekere EMILE MARTIS. De politie vischte 't lijk dadelijk op en bracht het naar 't St Elizabeths-Gasthuis. Nog slechts weinige weken geleden verdronk ook zijn Compagnon, met wien hij een pontje voerde voor gemeenschappelijke rekening.

Vereeniging ter bevordering der Katoencultuur in de Nederlandsche Kolonien.

In dank ontvingen wij van boven genoemde Vereeniging circulaire No. 17, waarvan het begin luidt als volgt:

„Met onze circulair No. 14 van 6 April j.l. hadden wij het genoegen U een exemplaar toe te zenden van de door het Koloniaal Museum te Haarlem uitgegeven voordracht des heeren G. J. VAN GROL over „Het eiland St. Eustatius in Verleden, Heden en Toekomst".

De geachte referent, uit goede bronnen puttend omtrent het Verleden van het eiland en als Gezaghebber door een vierjarigen arbeid alleszins bekend met den toestand in het heden, legt in die brochure vooral den nadruk op de teelt der katoen, als zijnde de cultuur, welke als door de omstandigheden is aangewezen om St. Eustatius' toekomts te verzekeren. En inderdaad, bij alles wat onzerzijds reeds van de Bovenwindsche eilanden en van **St. Eustatius** in 't bijzonder is medegedeeld, mogen de zeer gunstige beoordeelingen van de vandaar ontvangene katoen niet ontbreken, aangezien die het oordeel van den Heer VAN GROL niet slechts wettigen, doch die ook, naar wij hopen, zullen bijdragen tot de oprichting eener cultuuronderneming op St. Eustatius, zooals die door den Heer VAN GROL wordt noodig geacht.

De bedoelde uit 6 varieteiten bestaande katoen, die wij ook thans weer van St. Eustatius ontvingen, lieten wij, teneinde die ook in Engeland te doen kennen, aldaar door een een *katoenmakelaarshuis* en door de *British Cotton Growing Association* onderzoeken en taxeeren en bekwamen wij de volgende taxatie:

2 monsters katoen, van Egyptisch zaad geteeld, resp. 10 d. à 10½ d. en 11 d. à 12 d. per E.pd.

1 monster West-Indische katoen, 12 d. à 13 d. per E.pd.

2 monsters katoen, van Sea-Island zaad geteeld, resp. 16 d. à 17 d. en 21 d. per E.pd.

De Sea-Island-Katoen van 16 à 17 d. zou zeker meer waard zijn geweest, wanneer ze voorzichtiger geplukt en nauwkeuriger gesorteerd was geworden."

In weinig tijds kan veel veranderen, volgens de Toelichting bij de Begrooting voor 1908 zijn de Gouverneur en de Minister van Koloniën van geheel andere opinie dan de Heer VAN GROL. Reeds werd door hen in beginsel besloten de cultuur van katoen op St. Eustatius te staken, zoo dit jaar EVEN SLECHTE resultaten zouden worden bereikt als het vorige. Uit den Staat van Uitvoer maken, wij op, dat de katoen ook dit jaar *er slecht voor stond*. Gedurende de eerste zes maanden van dit jaar werden niet meer dan 40 K. G. gezuiverde katoen ter waarde van 32 Gld. uitgevoerd. 't Spijt ons de hooggespannen verwachtingen, welke de Vereeniging koestert omtrent St. Eustatius niet te kunnen deelen, maar de waarheid boven al!

„Op het eiland St. Martin maakt de katoencultuur reeds snelle vorderingen, hetgeen kan blijken uit een belangrijk schrijven, dat wij onlangs van een planter aldaar ontvingen en waaraan wij o.m. het volgende ontleen:

Uit het feit, dat tot voor korten tijd reeds 56000 E.pd. lintkatoen is geëxporteerd van den oogst van dit jaar van het Hollandsche en Fransche gedeelte tezamen, mag blijken, dat St. Martin zeer geschikt is voor de teelt van Sea-Islandkatoen. Echter is dit lang niet al de katoen die gerijpt is, aangezien groote inkoopen, door agenten van de St. Kits' en Anquilla's ginninrichtingen, hebben plaats gehad van zaadkatoen, die op het Fransche gedeelte geteeld is. Naar schatting bedroegen die inkoopen niet minder dan 25000 E.pd.

De waarde van hetgeen naar Liverpool verscheept werd varieerde van 1 sh. 9 d. tot 2 sh. per E.pd.

lint, in een enkel geval was de waarde nog hooger.

De in cultuur gebrachte oppervlakte is dit jaar niet zoo groot geweest als wel 't geval had kunnen zijn, daar het weder te ongunstig was. In December hadden buitengewoon hevige regens plaats, waardoor een gedeelte van den oogst te niet ging.

De planters zijn echter toch allen met het resultaat zeer tevreden en zal dit jaar eene belangrijk grootere oppervlakte bebouwd worden. De voorbereiding daartoe heeft reeds een aanvang genomen en groote stukken grond zijn reeds gereinigd. Met het oog op de noodige werkkrachten zal deze uitbreiding wel eenige bezwaren ontmoeten, daar het grootste deel der arbeidende klasse eigenaar van gronden is, waarop men wellicht zelf de katoen zal gaan verbouwen.

Op het Hollandsche gedeelte van St. Martin zijn 2 groote stoomgins in werking. De kleine planters hebben er geen daar voor hen de aanschaffing niet loonend is. Zij verkoopen de katoen in 't zaad, waarvan dit jaar de prijs bedroeg 20 à 27½ Holl. cents per E.pd.

Al de katoen van St. Martin wordt direct naar Liverpool verscheept, daar de planters, naar zij beweren, hierdoor de minste kosten hebben en den hoogsten prijs maken.

Onze Vereeniging heeft niet nagelaten bij herhaling hare bemiddeling aan te bieden voor de verhandeling der op St. Martin geoogste katoen, doch ook de planter, aan wiens brief wij bovenstaande ontleenden, schijnt zijne relatiën in Engeland te hebben.

Doel van het schrijven van dezen planter was onze Vereeniging te verzoeken een stoomploeg te zijner beschikking te willen stellen, zooals die in sommige naburige eilanden reeds schijnt ingevoerd te zijn en waarmede men in staat is in 20 minuten een acre te beploegen. Eene dergelijke inrichting kost echter niet minder dan plm. f 10,000 en spijt het ons wel dezen planter te moeten berichten, dat ons de middelen ontbreken om dergelijke kostbare inrichtingen disponibel te stellen."

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter Spaar- en Beleenbank van den 1sten Maart ber 1906 t/m 31 Augustus 1906, onder N°. 5850 U, t/m N°. 3904 W, zal plaats hebben op DONDERDAG den 24sten October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 18den. October 1907.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO